

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พระพุทธศาสนา

เรื่อง อริยสัจ ๔ (๒)

ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

๑. ทุกข์

๒. สมุทัย

๓. นิโรธ

๔. มรรค

ขั้น ๕

อกุศลกรรมบถ ๑๐

สามิสสุข นiramisสุข

กุศลกรรมบถ ๑๐

การบูลลี่

ทุกข์(ผล)

นักเรียนที่ถูกบูลลี่จะรู้สึกเสียใจ อาย โกรธ กลัว
รับรู้ผ่านขั้นที่ ๕

สมุทัย(เหตุ)

ถูกเพื่อนบูลลี่ เป็นนิสัยทุกจริต

นิโรธ(ผล)

เราก็จะสุขใจ เสียเพื่อนที่บูลลี่
ก็จะเป็นเพียงเสียงหนึ่งที่ทำร้ายเราไม่ได้

มรรค(เหตุ)

ปฏิบัติตามกุศลกรรมบถ ๑๐ ไม่พูดคำหยาบ
ตอบโต้เพื่อน ทำใจให้สงบไม่โกรธ

การทิ้งขยะไม่เป็นที่

ทุกข์(ผล)

โรงเรียนสกปรก มีกลิ่นไม่พึงประสงค์
นักเรียนและครูไม่มีความสุขในการเรียนหรือทำงาน

สมุทัย(เหตุ)

เข้าใจผิดว่าทิ้งขยะไม่ถูกที่นั่นไม่เป็นไร เป็นมโนทุจริต

นิโรธ(ผล)

ปัญหาจะหมดไป เมื่อทุกคน มีจิตสำนึก
เห็นคุณค่าของความสะอาด

มรรค(เหตุ)

ปฏิบัติตามกุศลกรรมบถ ๑๐ เห็นถูกต้องตามคลองธรรมว่า
“ทิ้งขยะให้ถูกที่ คือการดูแลส่วนรวม”

การหนีเรียน

ทุกข์(ผล)

นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน
คะแนนตก สอบไม่ผ่าน

สมุทัย(เหตุ)

นักเรียนที่หนีเรียน มักมีความคิดว่า
ไม่มาเรียนก็ไม่เป็นไร/เรียนไม่สำคัญ ถือเป็นมโนทุจริต

นิโรธ(ผล)

นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนมีเป้าหมาย
ในชีวิต และรู้ว่าการเรียนคือโอกาส

มรรค(เหตุ)

ปฏิบัติตามกุศลกรรมบถ ๑๐ เห็นถูกต้องตามคลองธรรมว่า
การเรียนเป็นสิ่งสำคัญต่ออนาคต คิดดี ตั้งใจเรียน

ของหาย

ทุกข์(ผล)

นักเรียนสูญเสียของใช้ เช่น
เงิน ของเล่น อุปกรณ์เรียน

สมุทัย(เหตุ)

นักเรียนไม่ระมัดระวังสิ่งของตนเอง
ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่เก็บของให้เรียบร้อย

นิโรธ(ผล)

นักเรียนรู้จักดูแลและรับผิดชอบต่อสิ่งของตนเอง
สร้างวัฒนธรรม “เจอของไม่ใช่ของเรา ไม่เก็บไว้เอง”

มรรค(เหตุ)

ปฏิบัติตามกุศลกรรมบถ ๑๐ เห็นถูกต้องตามคลองธรรมว่า
การดูแลของตนเองเป็นหน้าที่ มีสติ ดูแลของให้ดี

ทะเลาะวิวาทในโรงเรียน

ทุกข์(ผล)

นักเรียนได้รับบาดเจ็บทางร่างกายหรือจิตใจเกิด
ความเกลียดชัง ไม่สามัคคีในกลุ่มเพื่อน

สมุทัย(เหตุ)

เกิดจากความโกรธ ความไม่ยับยั้งชั่งใจ
เป็นกายทุจริต และวจีทุจริต

นิโรธ(ผล)

นักเรียนรู้จักควบคุมอารมณ์และให้อภัย
มีการสื่อสารด้วยเหตุผล ไม่ใช่กำลัง

มรรค(เหตุ)

ปฏิบัติตามกุศลกรรมบถ ๑๐ ใช้กายสุจริต วจีสุจริต
คิดดี พูดดี ไม่ใช่ความรุนแรง แก้ปัญหาด้วยสันติ

ห้องน้ำมีกลิ่นเหม็น

ทุกข์(ผล)

นักเรียนไม่อยากเข้าห้องน้ำ
ห้องน้ำสกปรก บรรยากาศในโรงเรียนไม่น่าอยู่

สมุทัย(เหตุ)

เข้าใจผิดว่าการดูแลห้องน้ำส่วนรวมไม่ใช่
หน้าที่ของเรา อีกทั้งยังทำห้องน้ำสกปรกเป็น มโนทุจริต

นิโรธ(ผล)

ห้องน้ำสะอาด ไม่มีกลิ่นนักเรียนทุกคนใช้ห้องน้ำอย่าง
รับผิดชอบและมีวินัย

มรรค(เหตุ)

ปฏิบัติตามกุศลกรรมบถ ๑๐ ใช้มโนสุจริต
เห็นถูกต้องว่า การใช้ห้องน้ำอย่างมีวินัยเป็นสิ่งจำเป็น

๑. ทุกข์

๒. สมุทัย

๓. นิโรธ

๔. มรรค

ขั้น ๕

อกุศลกรรมบถ ๑๐

สามิสสุข นิรามิสสุข

กุศลกรรมบถ ๑๐

ประเด็นให้คิด

พวกเราคิดว่า ‘**ปัญหา**’
ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน มีอะไรบ้าง

ปัญหา

ความรุนแรง

ปัญหา

ขยะในโรงเรียน

ปัญหา

การไม่เข้าเรียน

ปัญหา

บูลลี่ กลั่นแกล้ง

ວິຊາສັງ ແ

(໑໒)

กิจกรรม

อริยสัจ ๔

พัฒนาโรงเรียน

เป้าหมายกิจกรรม

ให้นักเรียนใช้ “**อริยสัจ ๔**” วิเคราะห์ ๑ ปัญหาในโรงเรียน
พร้อมคิดวิธีแก้ไข และสร้างค่านิยมประจำโรงเรียน
พร้อมเขียนลงบนกระดาษฟลิปชาร์ต

SCHOOL

เลือกและวิเคราะห์

“ปัญหา ๑ เรื่อง”

ที่พบในโรงเรียน

ซึ่งกลุ่มของนักเรียนสนใจ

กิจกรรม อริยสัจ ๔ พัฒนาโรงเรียน

ทุกซ์ (ปัญหา)

- ปัญหาที่กลุ่มเลือกคืออะไร
- เรารับรู้หรือประสบกับปัญหานั้นผ่านขั้น ๕ อย่างไร

กิจกรรม อริยสัจ ๔ พัฒนาโรงเรียน

สมุทัย (เหตุของปัญหา)

- ปัญหานี้เกิดขึ้นได้อย่างไร
- สัมพันธ์กับอกุศลกรรมบถ ๑๐ ข้อใดบ้าง

กิจกรรม อริยสัจ ๔ พัฒนาโรงเรียน

นิโรธ (ผลที่คาดว่าจะได้รับ)

- หากปัญหานี้ได้รับการแก้ไข จะเกิดผลดีอย่างไร
- เชื่อมโยงกับความสุขทั้งสามีสสุขและนิรามีสสุข

กิจกรรม อริยสัจ ๔ พัฒนาโรงเรียน

มรรค (แนวทางแก้ปัญหา)

- หากกลุ่มนักเรียนเป็น “สถานักเรียน” จะใช้วิธีใดในการแก้ไข
- ใช้หลักของ กุศลกรรมบถ ๑๐ อย่างไร

SCHOOL

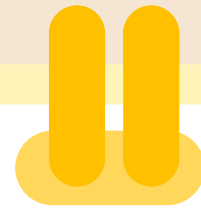
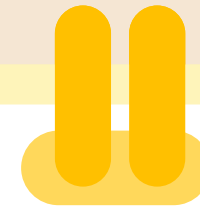
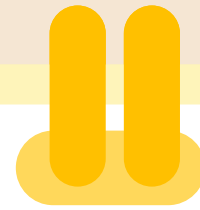
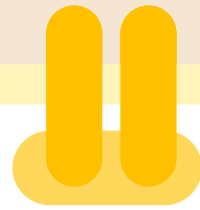
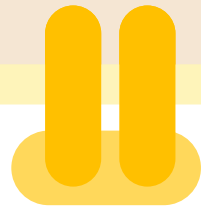
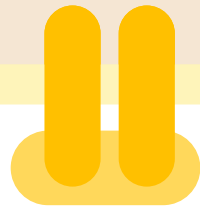
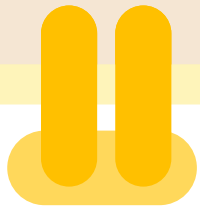
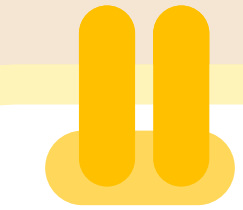

ภารกิจเสริม

ให้แต่ละกลุ่มคิด

“ค่านิยมของโรงเรียน” ที่ช่วยแก้ปัญหา

ปัญหา

๘ ขยะล้นโรงเรียน

ว : วัสดุที่ใช้ซ้ำได้

ก : ก้นขยะล้น

ง : งดใช้พลาสติก

ง : งามทั้งกาย ใจ และสิ่งแวดล้อม

ไ : ไม่นิ่งดูตายเมื่อเห็นขยะ

ว : วินัยในการแยกขยะ

ก : แก้วนิสสัยมักง่าย

ล : ลดขยะ ลดปัญหา

ล : ลด ละ เลิก ขยะที่ไม่จำเป็น

ลงมือปฏิบัติ

อริยสัจ ๔

พัฒนาโรงเรียน

นำเสนอ

อริยสัจ ๔

พัฒนาโรงเรียน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ชาดก พุทธสาวก
พุทธสาวิกา และชาวพุทธตัวอย่าง

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบงานที่ ๗ เรื่อง แนวการปฏิบัติตน
จากชาดกและชาวพุทธตัวอย่าง

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่
www.dltv.ac.th)